

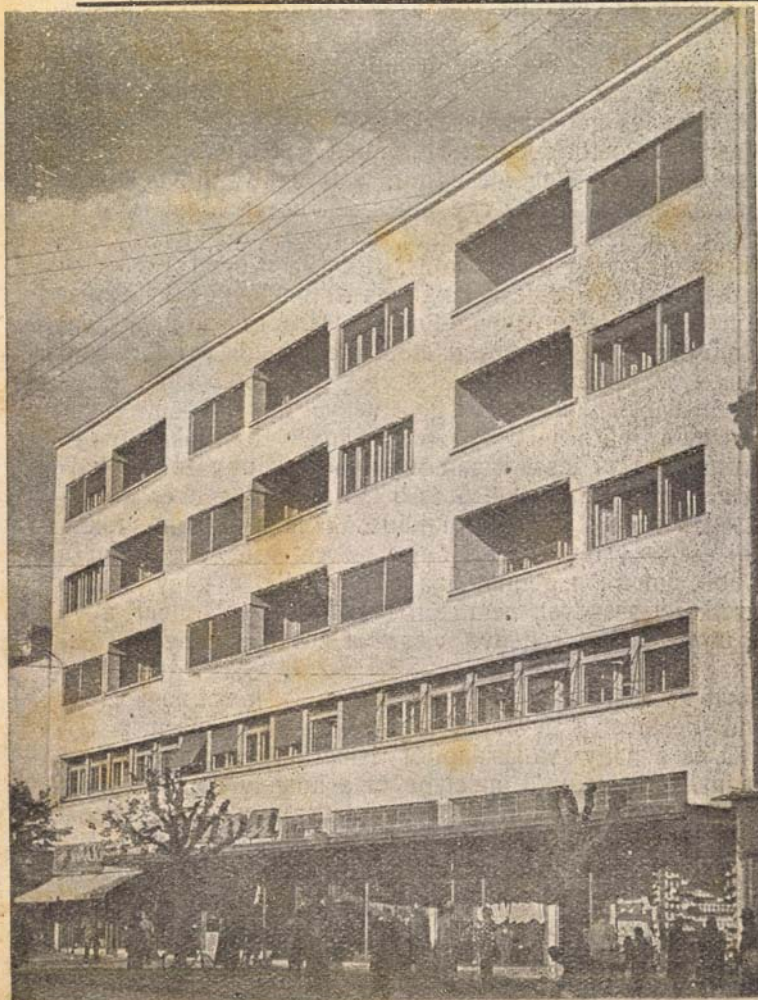
UNTÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: DR. BOROS GYÖRGY.

442. Demeş András urnak
Pietroasa. p. Moldovenesti. Jud. Tueda

Egyházunk új
bérpalotája,
mely nov. 1-re
teljesen el-
készült.

Miért alapította Dávid Ferenc az unitárius vallást?

November 15-ik napja az unitáriusok nagypéntekje. A jelen évi éppen a 360-ik. A történelmi hagyomány ezt különösen nagy és szép ünneppé avatta.

A Dévai várnál nem választhatott volna a sors alkalmasabb helyet az unitárius vallás vértanujának felmagasztaltatása helyétül. Dávid Ferenc félesztendei szenvedés után itt halt meg elhagyatva, cserbenhagyva, elárulva. Azt sem tudjuk, hova van teste eltemetve. Mégis úgy érezzük, hogy erről a magaslatról, mint valami rádióadó állomásról a világ minden részébe elhangzik az ige, az igazság, amelyért Dávid Ferenc élt és meghalt. Élt! . . . És milyen életet élt! . . . Élete folytonos nemes küzdelem és munka volt ama nagy gondolatért, hogy embertestvérei számára egy igazi evangéliumi, Jézus szíve szerinti vallást alapítson és ezt a nagy munkát a próféták és vértanuk kitartásával, bátorságával és hősiességével végre is hajtotta. Olyan halált halt, amely az ő életéhez méltó volt. Halálával még határozottabban igazolta tanításait, mint szónoki érveivel. Halála valóban bebizonyította hitének őszinteségét, komolyságát és mélységeit. Valóban olyan volt, amint egy katolikus irodalomtörténész: Horváth Cyrill oly igazán írja: „A XVI. század egyik legerdekesebb, sőt legkiválóbb embere. A magyar reformátorok között egy sincs, kit hozzá fogni lehetne. Buzgó, nemes szív, tele jámborsággal, szeretettel, az igazság keresésében határtalan vágy és odaadás, tiszta, a század salakjától ment szabadelvűség és türelem, hatalmas tanulmány és dialektika, fényes szónoki tehetség, ugyyszólván a lángész adományával egyesülve, mindez dicsőséget áraszt élete küzdelmére. A reformáció alapeszméjének majdnem a tökéletességig fokozódása és megtestesülése pályájában, az eredetiség, amellyel társai között egyedül dicsekedett, a mártírhálál koszorúja, amely homlokát övezi, a nagy reformátorokkal teszi hasonlóvá. Korának ugyyszólván hajnalán születve, átélte annak külső és belső forrongásait és a század törekvései lelkében érték el fejlődésük legmagasabb fokát. Érezte az új eszme varázserejét s teljes szívvvel csatlakozott hozzá s ment tovább, amerre a geniusz, az elv ragadta, a nagy szellemek vaskövetkezetességével, nem törődve akadállyal, nem állva meg a fele uton és nem rettenve vissza a következmények visszariasztó nagyságától“.

Azonban az a szellem, az a félreértés és meg nem értés, amely Dávid Ferencet a dévai rabságba juttatta, néha-néha felütötte a fejét és a nagy vallásalapítót ismét meg szeretné fosztani attól a nagy dicsfénytől, amelybe őt a komoly emberek meggyőződése emelte. Az elfogult, talán öntudatlanul is ellenséges történetírás úgy szeretné feltüntetni az ő nagy alakját, mintha Dávid csak hatalmas „trombita“ hangjával uralkodott volna az erdélyi hitújítás vitatkozásain, de önállóság nélküli, folyton vezetett, in-

gatag, szerfelett ujságszerető, a szinpadias vitalközásokat annyira szerető férfiú lett volna, aki magával egyenlőt, hagyján, hogy nagyobb, egyáltalán nem tudott tűrni. Az unitárius vallásra való áttérését Blandrata hatásának tünteti fel. Ugy mondja: Blandrata beavatta Dávidot a maga tudományába.¹

Nem célunk ez alkalommal ezzel a torzitással foglalkozni. Más helyen megtettem már azt a szerény észrevételt, hogy a tehetségtelen vezető ember hamar terhére válik az ügynek, amelynek élére állította a véletlen, önállóság nélkül nem lehet egy nagy szellemi mozgalmat két évtizeden át vezetni; a meggyőződés nélküli szolgai lelkek pedig nem szoktak elveikért vértanuságot vállalni.

A torzkép sokszor jó, mert rávezeti az embert a valóságra. A jelen esetben megtanít minket arra, hogy Dávid Ferencben éppen az eredeti sajátságát keressük; vagyis azt, miért alapította meg az unitárius vallást? Miért nem elégedett meg a katolikus vallással, amelyben született, vagy a reformáció más két irányával: a lutheranizmussal vagy a kálvinizmussal. Oh világért sem azért, mert egyik vagy másik ember befolyásolta; mintha a hullámok ide, vagy amoda dobálták volna; nem azért, mintha állhatatlan lett volna, hanem azért, mert *igazi, eredeti szellemű magyar reformátor* volt. A vallásban azt kereste, ami a magyar nép sajátosságainak legjobban megfelel. Nem állott meg a logikai okoskodás, a tökéletes rendszerek pusztá elemzésénél és ezeknek hirdetésénél. Azt kereste, ami a *népnek*, különösképpen a *magyar nép lelkének* szükséges. Azért ment vissza a vallásjavítással, elvetve „minden emberi szerzeményt“ az apostolokig és az evangéliumokig. „Mily egyszerű az apostolok tudománya, ők mindig egy mindenható Atya Istenről prédikálnak; Jézus a tanítványokat így tanította könyörögni: „Mi Atyánk, ki vagy a mennyben!“ János is így kezdi egyik beszédét: „Ez az örök élet, hogy megismerjenek tégedet egyedül igaz Istennek...“ Mily egyszerű és tiszta és könnyű ezt megérteni! “ Tovább pedig így folytatja, midőn Károlyi Péter isk. igazgató az érthetetlen és bonyodalmas teológiai tannal magyarázza az Isten lényegét: „Az Isten lélek, lélekben kell őt imádni, szellemünkkel a szívben hozzá emelkedni“.

A magyar nép lelke telve van a szép, jó és nemes iránt való lelkesedéssel. Egyszerűség, őszinteség, világosság, mesterkéltség a legfőbb sajátsága. Ugy szereti, hogy mindent lásson és mindent tudjon. Nem szereti a rejtelmes, bonyolult dolgokat. Ezért az a vallás felel meg legnagyobb mértékben lelki világának, amely egyszerű, világos, tiszta, eszményi, ég felé vezető, mint az evangélium, mint a Jézus vallása. Dávid Ferenc lángoló lelkének ebben van egyik igazi nagysága. Megismerte az evangélium lelkét és együtt érzett az erdélyi nép lelki vágyaival.

Dávid Ferenc munkája éppen odairányult, amire Erdélynek a legnagyobb mértékben szüksége volt. Valósággal fáj a lelkünk,

¹ Pokoly József: Az erdélyi ref. egyház története.

hogy azokért az egyszerű, természetes igazságokért, amelyekért Dávid Ferenc harcolt, annyi erőt kellett elpazarolni, annyi betű és könyvcsatát kellett vivni s a végén az egyenlőtlen küzdelemben meg kellett érnie a nagypénteki gyászt, az elitétetést, a hosszas feledést, hogy annál szebb és dicsőségesebb legyen a feltámadás diadala.

Dávid Ferenc vallásjavítása nemcsak azért tiszta magyar reformáció, mert Erdélyben s Erdély határain kívül magyar emberek között terjedt el, hanem, mert valóban magyar szellem alkotása és söltét, zivataros századokon keresztül magyar lelkek őrizték meg. Dávid Ferencre természetesen hatott sok idegen teológus: Servet Mihály, Blandrata és mások, de ő egyetlen teológiai irányzatnak sem a szolgai átvevője. Ő mindent, de mindent megvizsgált, lelkének gazdag tartalmával és hatalmas erejével mindent átdolgozott és ujat, a mi külön lelki berendezkedésünknek megfelelőt teremtett. Mig a reformáció más két ága, a lutheri és kálvini reformáció a külföldi forrásokat, megállapított hitvallásokat változatlanul elfogadta, addig a Dávid Ferenc nagy és eredeti szelleme minden tekintetben ujat teremtett. Megteremtette azt a sajátos formáját a kereszténységnek, amely minden ízében magyar és igaz, tiszta keresztény.

November 15-ik napján egy pillanatra gondoljunk magas Déva várára. Gondoljunk a börtönre, amely a szabadságra vágyó lelket egy ideig magába zárta. De gondoljunk igazi nagy megbecsüléssel a magyar unitárius vértanura, Dávid Ferencnek jézusi kereszténységére s teljék meg lelkünk nagy és szent eszményekkel és a szeretet és igazság győzelmébe vetett hittel. S egyuttal adjunk hálát az egy igaz Istennek, hogy egy tiszta, eredeti magyar lángelme megalkotta a magyar léleknek való *tiszta magyar vallást* s e *vallás szellemében* és áldásával igyekszünk megvalósítani a Jézus igéinek magasztos intését: Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes.

Benczédi Pál.

Amerikai vendég Oklándon.

Szeptember 24-én vasárnap délután az istentiszteletet Miss Leona Handlar amerikai lelkész nő tartotta, aki az angolnyelvű imádság után magyarul mondta el az úri imádságot az összegyűlték nagy meglepetésére.

A kurátor üdvözlő szavai után hosszasan beszélt keresetlen, mély érzésű szavakkal a nagy számmal összegyűlt közönséghez, melyet a lelkész felesége tolmácsoló. Istentisztelet után a hívekkel töltött egy kevés időt a templom-kertben, ahol fényképeket készítet a népviseletben megjelentekről és elbeszélgetett velük. Alig győzték kedves szavait tolmácsolni, melyekkel hittestvérei felé közeledett. Csak egy pár napot töltött Oklándon, de reméljük, hogy erdélyi tartózkodása alatt még felkeresi egyházközségünket, hosszabb időt is töltve körünkben.

Levél a keblitanácsosokhoz.

Kedves Keblitanácsos Atyámfiai!

Szeretettel köszöntöm egyházközségeink munkára és vezetésre elhívott férfait és nőit. Szeretnék szemtől szembe állani veletek és lelketekbe vésni gondolataimat, de ezekben az időkben sok minden akadályoz abban, hogy személyesen találkozhattam, s ezért ezekben a sorokban kereslek fel s mondom el alább következő kérésemet.

Minden munkánknak és minden elgondolásunknak csak úgy lehet eredménye, ha közös akarattal, együttes elhatározással dolgozunk. Amikor titeket kereslek és hozzátok üzenek, minden unitárius lélekhez el akarok jutni. Ti választott tagjai vagytok népünknek. Jogokat kaptatok és kötelességeket vállaltatok. Felelősséggel kívántok közreműködni saját egyházközségeitek irányításánál s munkálni akarjátok a jobb unitárius életet. Elsősorban saját egyházközségeiteknek tartoztok felelősséggel. Úgy gondolom azonban, hogy az igazán hív és lelkiismeretes presbitert érdekli mindaz, ami unitárius vonatkozásban a szomszéd egyházközségben történik, s ha unitárius öntudatát kellőképpen megerősíti, érdeklődésének és felelősségének körét az unitárius egyház egész területére ki kell terjesztenie. Annak, amit egyházközségeinkben külön-külön végzünk, úgy lesz ereje, ha tudunk egymásról, ha ismerjük, ha dolgozni látjuk egymást, s ha ez által unitárius öntudatunk és lelkesedésünk gyarapodik.

Általatos és bennetek eleven kapcsot akarok népünkkel, s állandó gondomat képezi, hogy ez az eleven kapcsolat valóban termékeny legyen. Azt óhajtánám, hogy a kétezernyi keblitanácsos lelki hid legyen a vezetőség és a hívek között, illetve a hívek és vezetők között. Ebben a szent összefogásban az egyesek panasza és gondja jusson el mindenkihez, az egészhez, az unitárius lelkiközösséghez, hogy az egyesek, vagy egyes egyházközségek életéből mérhetetlen erőt és reménységet nyerjen egyházunk egyeteme s a szeretet és az áldozatkészség versenyét tovább folytathassuk egyházunk és istenországá javára.

Ez alkalommal arra kérek benneteket, hogy hozzátok juttatott lapunkat, az Unitárius Közlönyt vegyétek örömmel és bizalommal. Ez az újság ezután is, mint eddig, minden

hónapban megérkezik hozzátok s egy néhány mondatban hirt ad egyházunk életéről, egyházközségeink mozgalmairól s egyuttal vallás=erkölcsi táplálékot nyújt, hogy ez által mindnyájan erősebbekké váljatok.

Egyetlen unitárius presbiter sem teheti meg, hogy ne kapcsolódjék bele szorosabban az általános egyházi munkába s ne kérjen önmagának tájékoztatást a dolgok menetéről a mai történelmi időkben. Az unitárius egyház felelős keblitanácsosaitól ez alkalommal azt kérem, hogy megbízatásuk méltóságát és súlyát, munkánk eredményességét szolgálják az által is, hogy álljanak be az Unitárius Közlöny olvasó közönségének táborába.

Vannak keblitanácsosaink, akikhez már rég óta rendszeren bekapogtat egyházi életünknek ez a szerény, de nagy jelentőségű összekötő kapcsa. Ezeket arra kérem, hogy vegyék fokozott érdeklődéssel kezükbe lapunkat. Hisszük, hogy egyetlen olyan szegény keblitanácsos sem fog akadni, aki havonta 3 lejt ne tudna áldozni az Unitárius Közlönyért.

Ha Isten megsegít és a körülmények megengedik, a közel jövőben egy presbiteri megbeszélést fogunk tartani egyházi vezető férfaink közreműködésével. Ennek helyét, idejét és tárgysorozatát később fogjuk közölni.

Cluj-Kolozsvár, 1939 okt. 31.

Atyafiságos üdvözlettel:

Dr. Varga Béla,

unitárius püspök.

Kérelem.

A baróti unitárius egyház vezetősége szeretettel kéri azokat az unitárius testvéreinket, akiket Késmárky Miklós lelkész levélben felkeresett, vagy fel fog keresni, hogy a felajánlt patronusi jogot elfogadni szíveskedjenek, vagy a kért kölcsönöket folyósítani szíveskedjenek. Minden adományt vagy pénzküldeményt az alábbi címre kérünk: Parohia Unitariană, Baraolt. Jud. Treiscaune. Patronus lehet, aki legalább 1000 Lejt ad az építendő templomra, vagy az eddig adott összeget kiegészíti 1000 Lejre. Ezenkívül bármilyen összeget köszönettel nyugtázunk. Kérjük unitárius testvéreinket, hogy a baróti missziós egyház szent törekvését karolják fel és tehetségük szerint támogassák.

A baróti templom építésére ujabban a következő adakozások történtek: Patronusi díjat fizettek: Báró Daniel Ferenc Vargyas 10.000 L. Dr. Ferenczy Géza Nagyajta 5.000 L, Vári Albert teológiai akadémiai tanár Kolozsvár 1000 L, Főt. Dr. Boros György Kolozsvár 1000 L, Dr. Gyergyay Árpád K-vár 700 L, Főt. Dr. Varga Béla püspök Kolozsvár 600 L, Paneth Armin 1000 L, Nagy Imre 1000 L, Dancs Istvánné 1000 L, Szekeres Elekné 1000 L, Sebestyén Sándorné 1000 L Barót, Szent-Iványi Gábor Szentiván-Laborfalva 1000 L, Dr. Fazakas Miklós Székelykeresztur 500 L, Tomsa Antal 500 L Barót, Dr. Kovács Sándor Barót 1000 L.

Isten segedelme legyen a jószívű adakozókon.

Szózat Hollandiából.

A szabadelvű kereszténység és vallásos szabadság nemzetközi társaság Utrechtben (Hollandia) székelő központi titkársága a következő levelet küldötte ki a végrehajtó bizottság tagjainak, a tagcsoportok tagjainak és a társaság egyéni tagjainak:

Kedves Barátaink.

A mult héten a titkárság Utrechtben találkozott Van Holk tanárral és Van Dam urral, hogy megvitassák azokat a teendőket, melyeket a mostani körülmények előírnak.

Mindenek előtt a testvériség szózatát küldjük mindnyájuknak. Az a gondolat, hogy mióta ismerjük egymást, oly sokan barátságot és testvéri együttműködést tartunk fenn, mély hálával tölt el minket. Bármi történik is Európában a bekövetkező napokban vagy években — hálát adunk Istennek, hogy ennek a társulatnak jóitéményeit tapasztaljuk és köszönjük önnek, amit tett ezért a társulatért.

A mostani helyzet hatalmas felelősségrevonás a mi társulatunk iránt; most sok minden összes tagjaink állhatatosságától és türelmétől függ és szervezetünknek attól a képességétől, hogy miként alkalmazkodik az új körülményekhez.

Természetesen le kellett mondjunk az 1940-ik évben tartandó kongresszusról. Hálásak vagyunk magyar barátainknak az előkészítő munkáért és a reményteljes szellemért és velük együtt sajnáljuk, hogy a gyönyörű fővárosukban tervezett kongresszus megtartása most lehetetlen. Azonban reméljük, hogy valamilyen nem hivatalos gyűlés belátható időn belül megtartható lesz.

Az egyetemes gyűlés, amelyet a Szervezeti Szabályzat 7. pontja értelmében 1940-ben kellene tartani, későbbi időre marad. Javasolnunk kell, hogy a végrehajtó bizottság azon tagjainak a megbízatása, akiknek lejár, hosszabbtassák meg, míg a gyűlés megtartható.

Hogy megtartható-e a „Nemzetközi Vasárnap“, azt minden tagcsoport megállapítására bizzuk. A végrehajtó bizottság január 14-ét állapította meg a jövő évre. Csaknem hiabavalóságnak tűnik fel most a nemzetközi vasárnap tartása, de az eszményeket, melyeket az a nap megtestesít, a mi lelkipásztorainknak hirdetniük kell.

Dr. Cornish C. Lajos, elnökünk augusztus 24-iki szózatában így szól: „Az égő fáklya a szélben elalszik és újra lángra gyúl! A mi társaságunk fáklyája az a fuvó szelek dacára állandóan égett negyven éven át; egy kis világosság, egy égő tűz sok országban a jóakaratu embereknek, akik a Jézus Krisztusban való hitben az embertestvériségért munkálkodnak, akik hiszik, hogy minden lélek végtelenül becses és hogy mindnyájan az Isten fiai vagyunk. Soha sem volt a remény fáklyájára nagyobb szükség, hogy a sötétben égjen. A háboru lármái hallhatók. Hadd muljék el a veszély! Tartsátok égre a fáklyát. Sok millió ember hite és munkája táplálja annak világosságát, akik 23 országban a mi

társulatunkhoz tartoznak. Emlékezzenek meg azok, akik ezeket a sorokat olvassák, hogy ez az önök felelőssége.“

Ezutáni közleményeinket kölömböző, kevésbé hivatalos formában fogjuk kiadni. A mostani idők mozgalmas volta nem alkalmas nagyobb közlemények kiadására és olvasására.

Érthető, hogy ezután nem fogjuk küldeni a sajtó útján való közleményeinket. Személyi levelezés útján fogjuk főképpen föntartani az érintkezést. Most még jobban ápoljuk ezt a kapcsolatot, mint rendes időben. Mi itt Útrechben azt szeretnők, hogy minden módon közvetítők legyünk. Minden alkalommal megkíséreljük, hogy önöknek időről időre levelet küldjünk. És azok, akik külföldön cikkeket, vagy rövid szövegeket írnak, használják a kifejezést: „Tartsd égve a fáklyát!“ Szívesen szétküldjük az ily cikkeket, ha írodánkba beküldik.

Mindazonáltal úgy tudjuk, hogy lehetséges lesz kisebb csoportoknak gyűlést tartani, a titkárság megkísérli a csoportok meglátogatását, ha lehetséges.

Nagyon fogunk örvendeni, ha a csökkentett munkával és az új helyzetben építeni tudunk.

A részvét szavával zárjuk sorainkat. Azokkal érezzük, akik közvetlen vagy közvetve szenvednek azért, ami a mi vén Európánkban történik. Mily borzasztó „az ember kezeibe esni“.

De végül is az ember kezét Isten kormányozza. Imádkozzunk, hogy ne hagyja magára ezt a világot. Mi mindnyájuknak keresztény üdvözlésünket küldjük.

Dr. Noorhoff, titkár.

Üdvözet Amerikából.

Főtisztelendő *Püspök* urhoz a napokban egy levél érkezett az Amerikai Unitárius Társulat vezetőségétől, amely a következő határozatot tartalmazza:

Örömmel közöljük az Amerikai Unitárius Társulat 1939. augusztus 26-ki szanfranciskói (Kalifornia) közgyűlésének határozatát:

Az Amerikai Unitárius Társulat Közgyűlése Dr. Varga Béla püspök urnak és a Romániai Unitárius Egyház minden egyes tagjának üdvözlését és jókívánásait küldi.

A mai súlyos háborús időkben sokat gondolunk reátok és imádkozunk értetek romániai unitárius testvéreink.

Az Unitárius Közlöny előfizetési ára évi 36 lei. A D. F. E. évi rendes tagsági díja 60 lej. A D. F. E. örökös alapítói díja 1000 lej. A rendes és alapító-tagok egyleti tagsági jogaik gyakorlása mellett kapják az Unitárius Közlönyt is. Az előfizetési díj csak a Közlönyre jogosít. Kívánatos tehát, hogy mindenki lépjen be az egylet tagjai sorába s díjait rendezze. Egyleti jogait csak az gyakorolhatja, aki tagsági díjait rendezte. Előfizetés Magyarországon 3 P. Minden pénzküldemény Gálfi Lőrinc pénztáros címére küldendő Cluj, C. Marechal Foch 21.

Az ifjuság lélektani fejlődése és a vallásos nevelés.

Egyes nevelők már régen felfigyeltek arra a tényre, hogy az ember fizikai fejlődése milyen fontos szerepet játszik a belső lélektani fejlődésnél. Legujabban a lélektan valósággal rávetette magát a gyermek belső lelki fejlődésének tanulmányozására s mindegyre újabb és újabb eredményeket hoz napvilágra. Ezek az eredmények a nevelés eddigi kereteit teljesen megváltoztatták. Ki van mutatva, hogy a gyermek születésének első éveiben egész életét meghatározó nagy változásokon megy keresztül, mert az akkor kapott benyomások és élmények egész életén keresztül utatársai lesznek s mintegy már megszabják a további fejlődés vázát. Itten azonban nevelésről még nem lehet szó. A vallás még nem játszik szerepet. A hároméves gyermeknek betanított miatyánk csak a szülők gyermekük iránt érzett büszkeségének növelésére szolgálhat, de a gyermek vallásos fejlődését talán semmiben sem segíti elő, mert ekkor a szavaknak még nincsen bővebb belső jelentése.

Ujabban a lélektan a gyermek vallásos és szellemi fejlődésében általában a következő határokat állapítja meg. (Ezek a korhatárok természetesen csak a normális gyermekekre vonatkozhatnak, mert a zseniknek semmiféle határt szabni nem lehet). Nyugaton e korhatároknak megfelelően a vasárnapi iskola is csoportokra, fokozatokra van osztva.

Négytől hét évig a „kezdők” csoportja. A vallásnak tulajdonképpen ekkor kell gyökeret verni a gyermeki lélekben. Ez a megtermékenyülés időszaka. Igaz, hogy ebben a korban és sok esetben később is, a gyermek még az animizmus terén van, vagyis mindent lélekkel ruház fel, számára minden él és inkább sejti, mint tudja, hogy ebben a „minden életben” van Isten. Virágokkal beszél, mintha azok élőszemélyek volnának. Sokszor képzeletbeli játszótársa van, akivel elbeszélget, eljátszik, épp úgy, mintha az valósággal társaságába lenne. Ez inkább ott fordul elő, ahol a szülők félnek gyermekeiket más gyermekeknek társaságába engedni.

Ebben a korban a gyermek még nem képes figyelmét összpontosítani. Még minden gyermek egy különálló egyéniség, akiről éppen ezért legjobb külön naplót vezetni, hogy nevelésében annál hatásosabbak lehessünk.

Héttől-nyolc és fél évig van az „elemiek” csoportja. Nálunk a legtöbb helyen ebben az időszakban kezdődik az iskoláztatás. Gyors külső fejlődés jellemzi ekkor a gyermeket s ennek eredménye, az általános belső nyugtalanság. Fizikailag általában gyenge, mindamelllett megfigyelő képessége jobb, mint a kezdőé, s minden cselekedete valamelyes cél körül forog. Ezenkívül jellemző a nagy kíváncsiság. Ezt nem csökkenteni, hanem még erősíteni kell. Gyakori kérdésére feleletet kell adni, amiben, azonban a következő szabály sohasem veszítendő el szem elől. Csak helyes

felelet adandó, mert minden félrevezetés későbben megbosszulja magát. Kíváncsiságuk felkelhető természeti leírásokkal, amelyeket vallásos elbeszéléseinkbe kell belefoglalni. Képzelő tehetsége nem csak nagy, hanem eredeti és alkotó is. Hiszen ez a tündérmesék kora, amikor a képzelet szabadon szárnyal, de azért nem szabad a képzeletre túl sokat építeni, mert annak erőltetése valamilyes kompenzációban fejeződik ki, ami káros is lehet.

A mi vallásos nevelésünk erre a korra inkább erkölcsi szabályok megtanítását írja elő, ami lélektani szempontból nem éppen megfelelő.

Nyolc és fél évtől, tizenegy évig van az „ifjak“ csoportja. Nevezhetni ezt az első értelmi (intellectualis) kornak is a gyermek fejlődésében. Cselekedeteit határozott cél jellemzi és szeretet mindenben részt venni. Éppen ezért nevelésüket mindig valamilyes külső cselekedet is kíséri, mint pl. az elmondott történetnek a drámatizációja, vagy ehhez hasonló. Határozott értelmi fejlődésen megy keresztül, éppen ezért ebben a korban a szintetikus tanítás a legmegfelelőbb. Gondolkozni kell hagyni, mert úgy is szeretet problémákon tépelődni. Emellett szereti a tényeket, bár azokat mindig kritikus szemmel vizsgálja s igen gyakori kérdése; „valóban úgy történt-e“. Jellemzi ezt az időszakot az is, hogy a gyermekek csoportokba szeretnek társulni s e társuláshoz igen gyakran az őszinte, áldozatkész baráti érzés is járul. Éles érzékük van az igazságosság iránt. Az igazságos elbánás sohasem esik nehezökre, de az igazságtalanság egész lényüket megrázza. Jellemző még a hősök imádata s éppen ezért ebben a korban Jézust, mint az élet hőst kell bemutatni. Határozott érzékük van a humor iránt, készek segíteni, de az önzetlen cselekedetekhez még mindig nincs nagy érzékük.

Tizenegyétől huszonegyig van az „idősek“ csoportja, melyet sokan a lélektani fejlődés szempontjából még három periodusra osztanak fel. Tizenegy évtől tizennégyig van az „átmeneti“ korszak, innen egészen tizennyolcig a „serdülő“ kor, mely sokszor, különösen a fiuknál, huszonegy évig is elhúzódhatik. Ezek közül a legfontosabb a serdülő kor, mert úgy fiziológiailag, mint lélektanilag a legtöbb változásokat rejti magába. A „feszélyezett“ határozatlan érzések korszaka ez, amikor a beállott sexuális fejlődés s ennek következtében létrejött érzelmi konfliktusok állandóan új helyzetek elé állítják az ifjut. Az emberi élet vedlő kora ez, amikor leveti eddigi életét s attól egy sokban eltérő életet törekszik megtalálni s azt azután megélni. A lélek öntudatlan, tudatalatti harcaiból és viharáiból lassan-lassan felbukkan, kifermálódik az ember egyénisége. Mivel a belső vihart a külső benyomások is alakítják, azért a vallásos nevelőnek feltétlenül olyan jellemeket kell a serdülő ifju elé állítani, akikre, mint sziklákra, hogy biblikus képet használjunk, egyéniségük erős jellemét építhessék fel.

Ebben a korban környezetével is összeütközésbe kerül az ifju, aminek magyarázata abban rejlik, hogy a belső változások

következtében önmagába való bizása is állandó hullámlásban van s ezek a hullámok a tulságosan önmagabizástól a teljes tehetetlenség érzéséig csapkodnak. Ezért a serdülő ifjuság és felnőttek között az a nagy különbség, hogy az előbbi mindig valamelyes életszínvonalat akar elérni, bizonyos előre kitűzött magasságokra törekszik. Érezni akarja, hogy amit tud, azt biztosan tudja s amit elképzél, az helyes is. Kijavítgatások, tanácsadások, figyelmeztetések nehezebbre esnek, mert a tudatalattiban végbemenő változások ellensúlyozására egy tudatos biztonsági érzésre akar szert tenni és éreztetni akarja, hogy ő „valaki“. Innen van az, hogy a vallás olyan nehezen tanítható ebben a korban. Az ifjunak nincs érzéke a „láthatatlan“ dolgok iránt, neki csak a kézzel fogható tények igazak. Általában mindennel és mindenkivel szemben bírálattal viseltetik, de minden másoktól eredő bírálatot eleve visszautasít. A most felébredő szexuális érzések következtében érdeklődése központja többé nem a család, sőt attól még el is távolodik. Attól eltekintve, hogy a lányok az apa iránt mutatnak nagyobb bizalmat s a fiuknak az anya lesz kedvencük (ami a beteges u. n. oedipus complexhez is vezethet) biztonságukat nem otthon, hanem a baráti csoportulásokban keresik. Lassan a csoportok életének színvonala az egyén életének is értékmérője lesz s ezért a vallásos nevelés is csoport színvonalának emelésére kell, hogy törekedjék s az ifjut a csoporton keresztül kell, hogy megnyerje.

A serdülő korban levő ifjuság, (de máskor is) két szelében ismert lélektani jelenség figyelhető meg. Az egyik az u. n. befelé nézés (introversia), amikor az ifju figyelmét mindig magára fordítja, befelé néz, magát másokkal összehasonlítja s állandóan tehetségeit latolgatja, aminek következménye az emlékező tehetség megromlása és ábrándozás lesz. A befelé néző ifju általában szégyellős, modoros, örömből egyszerre bánatba megy át s minden vágya az, hogy az ismerősökre jó benyomással legyen s azoknak bámulatát valamiképpen magának megnyerje. A befelénézés mindaddig nem veszélyes, amíg az ifju értelmi egyensúlya nem forog kockán. A második, ennek éppen az ellentétje, az u. n. kifelénézés (extroversia), amikor az ifju figyelmét nem magára, hanem a környezetére vetíti s minden érdekl, ami körülötte történik. Az előbbivel rendszeren az alacsonyrendűségi érzés (inferiority complex) párosul, az utóbbival pedig a magasabbrendűségi érzés (superiority complex). A vallásos nevelés szempontjából mindkettő káros s a nevelő mindkettőt megfelelő tapintattal kiirthatja.

Nagy vonalakban ezek alkotják azon kérdések vázát, amelyekkel a vallásos nevelőnek okvetlenül foglalkoznia kell, hogy tanítványai lelkét megismerhesse s vallásórán ne csak adatokat tanítson, hanem a lélek mélyén levő vallásos érzéseket kifejléssze és gyümölcsöztesse.

Bodor András.

A végekről.

Az „Unitárius Közlöny“ hasábjain nem egyszer olvasunk a végeken történő unitárius mozgalmakról. A különböző alföldi rónaktól a Kárpátok hókoszoruzta bérceiig, sőt még azokon túl is, kemény ugarba vetik az unitarizmus acélos, szépszinű magvait. Mikor ezeknek a munkálatoknak eredményéről olvasunk, szívünk örömmel telik meg, mert látjuk, hogy a zöldelő vetések az unitarizmus jövőjét, erejét, ígérését tükrözik lelkiismeretünk elé. Vannak, akik e fiatalos nekilendülést lekicsinylik . . . Vannak, akik kétségbe vonják az unitarizmus erejét, jövőjét és ígérését. Vannak, akik félve kímélik a viharos eget . . . Mi ezek ellenére a végeken éberem örökösünk a vetések felett.

Szóljon a krónika most Nagyszebenről.

Ez az egyházközség még alig van túl a szervezés nehéz munkáján. Az a 200 család, mely unitáriusnak vallja magát, a megélhetés gondjainak rabja. A nagyrészen vegyes házasságban élő hiveinket nemcsak a másfelekezetek könnyebb teherviselése csábítja, hanem a két másik nemzet gazdasági és kulturális fölénye érdekkörébe vonja. Még a templomozást is a szász evangélikusok templomában tartjuk s kénytelenek vagyunk a vendégszeretet áldását elfogadni.

Az unitárius élet tulajdonképpen a papi lakásban zajlik le. A papi lakás egy háromszobás lakás, melynek szobáiban vallásórákat, ifjusági összejöveteleket, nőszövetségi gyűléseket és másnemű összejöveteleinket tartjuk. A lelkési lakás bérének fizetése kimeríti minden anyagi tehetségünket.

Ilyen szegényen és ilyen mostoha körülmények között mégis arra gondolunk, hogy legalább egy imaházat építsünk. Mikor a világ lángokban áll, mi az imádság házát akarjuk építeni. Mikor az idegháboru kétségbeejti az embereket, mi békében akarunk örökösni vetéseink felett.

A város kilátásba helyezett egy telket. Ezen a telken szeretnénk már tavasszal megkezdeni az építkezést. Ezért azon kéréssel fordulunk unitárius testvéreinkhez, hogy jöjjenek segítségünkre, egy-egy téglát áldozzanak a végeken zöldelő vetések bekerítésére.

Gálfi Elek.

Az Unitárius Naptár közelebről kikerül a nyomdából és a szokott módon szétküldjük. A jelen évben az volt a tervünk, hogy egy ívvel (16 oldallal) bővítsük a naptárt s abban az esetben az ára 15 lej lett volna. Azonban a mostani nehéz anyagi viszonyok miatt több vidéki barátunk tanácsára erről lemondottunk. Naptárunk a régi nagyságban és a régi 12 lej árban jelenik meg; a nyomdaköltség a jelen évben magasabb, mint az előző évben. Kérjük egyházi irodalmunk s így a naptár barátait, sziveskedjenek a régi önzetlenséggel és buzgósággal terjeszteni naptárunkat. Mi minden tőlünk telhetőt megtettünk, hogy a körülményekhez képest jót adhassunk.

Egy hivatását betöltő Nőegylet.

Egyházunk vezetői lapjaink hasábjain keresztül sokszor emlékeznek meg arról a letagadhatatlan tényről, hogy Nőegyleteink milyen áldásos munkát végeznek az egyházi élet keretein belül. Az Unitárius Közlöny csaknem mindenik számában egyik vagy másik Nőegyletünk ad életjelt magáról olyan áldozatok feljegyzésével, melyek fényes bizonyítékai annak, hogy bizonyos komoly céllal alakultak meg annak idején. Valóban olyan missziót végeznek a hivatásukat igazán betöltő Nőegyletek, melyek előtt teljes elismeréssel kell meghajolnunk. Az egyházközségi élet teljes egészéhez annyira hozzátartoznak, hogyha még mindig volna olyan elmaradott egyházközség, ahol ez az egylet nincsen megalapítva, csak tanácsolhatjuk annak beindítását.

A sok Nőegylet között már mintegy 15 éve él és működik az oklándi D. F. Nőegylet. De nemcsak él, hanem dolgozik és derekasan kiveszi részét az egyházközség minden munkájából. Akik annak idején életre hívták, üdvösebbet alig cselekedhettek. Rövid eddigi életének minden egyes évéből sűrű aranykönyvi feljegyzések igazolják munkás életét, mellyel éppen a legnehezebb időkben volt az egyházközség lelke, erős oszlopa, támasza. Különösen az *utóbbi két év alatt mutatta meg azt*, hogy mennyire képes és hogy milyen komolyan tölti be hivatását. Amikor az egyházközség templomának megújítását tűzte ki célul, a legelső adományozók között szerepelt a Nőegylet is jelentős adományával. E célra 15 ezer leit adományozott. Ugyanakkor egy szükségessé vált új orgona felállításához 5000 leivel járult hozzá. Ugyanebben az időben mondta ki a Nőegylet, hogy a felszentelési ünnepélyre a megkopott lelkészi lakást is rendbe kell hozni, vállalva annak festési költségeit, melyre 6000 leit adományozott. Később azt is észrevette a figyelmes Nőegylet, hogy a lelkészi lakás egyik szobájának padlózata nagyon rossz állapotban van s annak újrapadlását ugyancsak vállalta 2500 lei értékben. Amikor a lelkész felesége legelőször jelent meg az egyházközségben, nemcsak díszes fogadtatásban részesítette, hanem értékes és hasznos ajándékkal lepte meg, aminek értéke felülmúlja az 1000 leit. Pár héttel ezelőtt pedig a kántori lakás ablakainak kijavításához járult hozzá 1500 leivel.

Ezeken kívül ünnepeken szegényeket segélyez, elhalálózások alkalmával az arra szorultaknak temetési segélyt nyújt, majd meg elhagyatott betegeket támogat.

De nemcsak ezen a téren, ahol anyagi áldozatokat kell hozni, áll helyt és mutatja meg az élethez való jogosultságát a Nőegylet, hanem ott is, ahol rendezni, szépíteni kell valamit. Az urasztalát, a hősök tábláját a Nőegylet lelkes tagjai látják el vasárnapról-vasárnapra virággal. Nagykiterjedésű templomkertünk gondozása, rendezése, szépítése, melyet mindenki megcsodál, az ő érdemük. Szorgalmas öreg és fiatal asszonyok gyomlálnak, kapálnak és ön-

töznek ott évről-évre. Télen, amikor csak engedélyt kapnak gyülésekre, szorgalmasan látogatják az estéket, ahonnan a tanultakat hazaviszik és próbálják alkalmazni családjaikban. Hangjuk mindig felcsendül a templomban, ahol szépen egyesül a férfiak erős hangjával.

Igy él, így dolgozik az oklándi Nőegylet, mert tudja, hogy ez az ő hivatása s annak minden tagja igyekszik ezt a hivatást betölteni, a várt kívánalmaknak megfelelni.

Nagy örömmre szolgált, hogy a dérek Nőegyletünk példás munkásságát az unitárius nyilvánosság elé tárhattam.

Kelemen Imre,
lelkész.

A központi Dávid Ferenc Egylet

az őszi előadás-sorozatában a *válság* kérdésével fog foglalkozni. Első előadás ünnepies keretben november 6-án, hétfőn d. u. 6—7 óra közt lesz az unitárius püspökség disztermében (Cal. Marechal Foch 12), mikor Dr. *Kiss Elek* egyh. főjegyző fog előadást tartani a vallásban jelentkező válságról. A többi előadások a következő hétfőkön ugyanazon helyen és időben lesznek a következő sorrendben: Dr. *Fikker János* teol. tanár november 13-án, a társadalmi válságról, *Vári Albert* teol. tanár nov. 20-án, az egyházak szerepéről a különböző válságokban, *Gálfi Lőrinc* teol. tanár nov. 27-én, a biblia és a család címen fog előadás tartani.

November 15-én templomi ünnepély lesz Dávid Ferenc halálának 360-ik évfordulója alkalmával.

Adomány. Vajda Ákos ny. erdőfőtanácsos az *Ürmösi Károlyné* alapra 200 lejt adományozott. Köszönet érte.

Óvás. A kolozsvári hittestvéreinket és általuk másokat is értesítjük, hogy mi a naptárt és semmiféle más egyházi kiadvány árusítását jótékonyági ügygel nem kapcsoljuk össze. Ha valaki újból visszaélne az emberek jóságával és jóhiszeműségével, sziveskedjenek a D. F. E. vezetőségét értesíteni.

Ha jól és olcsón akar öltözködni, keresse fel

DÁLFFY TAMÁS

unitárius uri szabót. CALEA MARECHAL FOCH 11. SZ.

Az unitárius templommal szemben.

Ének Tiboldi Istvánról.

1792—1880.

Ki megénekelte szép Nyikó vldékét,
Vidám, daloskedvű, székely jámbor népét,
Sok gyönyörű ének egyszerű költője
Itt nyugszik a tetőn e kistemetőbe.

Immár hatvan éve, hogy el van temetve.
De él az emléke s nem lesz elfelejtve.
Emlékkő hirdeti hatvan évек múltán,
Hogy él a szivekben jó Tiboldi István.

Derék tanító volt. A népet szerette,
Ezt az emlékkövet ő megérdemelte.

Nem hiszem, hogy urrá lenne az unalom,
Míg Tiboldi lelkét nektek bemutatom.

Nincsen annyi csillag odafönn az égen,
Mint a hány nóta van a Nyikó vidéken.
Szegény létemre is drága kincset hagyok;
Az én kincseim a legszebb székely dalok.
Mert a Nyikó vidék változatos képét,
Fiai erényét, lányai szépségét
Egyszerűen kedves népdalokba szedtem,
Benne gyönyörködtem és megénekeltem.

Tudom, e nép senkit se akar bántani,
Csak szántóföldjét dalolva szántani.
Jól esik, míg földjét forgatja vasával,
Versenyt dalolhat a dalos pacsirtával.
Nem kívánja el a más vagyonát s bérét,
De hiven megőrzi ősi örökségét.
Ősi öröksége: hite s a temploma,
Ünnep napjaiban a lelki otthona.
Ha a küzdelemben elfáradt a teste,
Vasárnap e Siont mindig fölkereste.
Itt találkozott a két Kedének népe,
Közös imádságban, szoltáréneklésben.

Egyszerű e templom. Legfőbb ékessége
Ősi viseletben ékeskedő népe:
A székelyruhába öltözött leányok,
Mint a kertben nyíló piros tulipánok.
Méltó társaik a derék szál legények.
Munkában erősek, bajban harcra készek.

Leányok, legények! jól megjegyeztétek.
Ősi viseletünk féltve őriztétek!
E templom legyen az ünneplő házatok.
Imádkozni ide gyakran eljártatok!

Nyikó vidéki nép! Amint régen tetted:
Taníttassad a jó eszű gyermeket;
Mert míg művelt, képzett gyermekeid lesznek,
Hit és tudás terén jó uton vezetnek.

S kit a sors vaskeze elsodorna íávol
Messze-messze innen a szülei háztól,
Nagy világvárósnak lármás közepébe,
E szép Nyikó vidék jusson az eszébe,
Hl a mezők felett pacsirták dalolnak,
A zöld erdők mélyén gerlék turbékolnak.
Hol pirospántlika van a lány hajába,
Virágos bokréta legény kalapjába,
Sokkal jobbizú itt a fekete kenyér,
Mint ott idegenben akármilyen fehér.
Szebb a Nyikó mentén még a fűzfa ág is,
Mint ott idegenben nyíló gyöngyvirág is.

Itt a Sion hegyén, a templom fővében,
Az édes anyaföld édes, lágy ölében
Rég pihenő szived egyebet nem kíván:
Békén perladozzál jó Tiboldi István.

Báró József.

KÉRELEM. „A lélek problémája“ című több, mint két ivre terjedő dolgozatom a napokban elhagyja a sajtót. Kinyomatása közóhajra történt. Lelkésztársaim szives beleegyezését kérem, hogy a küldött példányszámok árát (egy drb. ára 15 lej) decemberi kongrudjuktól levonathassam. A nem igénylők szives értesítésére a levonást nem eszközöljük. Az esetben a dolgozatok visszaszármatatását kérjük.

Simén Dániel.

Uj szörmeüzlet Cal. Marechal Foch 6—8,
a SORA áruház udvarán.

PÁLFFY ISTVÁN unitárius vallásu SZÜCSMESTER
szörme szalonja megnyílt. Szolid árak, pontos kiszol-
gálás. Szives pártfogást kér **Pálffy István** szücsmester.

Székelykereszturi hírek.

Dr. Elekes Domokos főgondnok ünneplése. Az a meleg és bensőséges unitárius és általában magyar kör, mely Székelykeresztur városában és környékén van, nem feledkezik meg olyan dolgokról sem, melyekre sok helyen nem is gondolnak, mert az emberek oly messze vannak egymásnak a lelkétől, hogy ilyen nem is jut eszükbe. *Dr. Elekes Domokos* főgondnok október hó 8-án töltötte be élete 50-ik évét. Ez alkalommal a kereszturi egyházkör, a kereszturi főgimnázium előljárósága, a gazdasági iskola, a helyi *Uri Kaszinó* választmánya küldöttségileg kereste fel s üdvözlétét és jókívánságait tolmácsolta. Az egyházkör nevében a jó kívánságokat *Ütő Lajos* esperes a tőle ismert ékesszólással tolmácsolta, megemlítve azokat a nagy érdemeket, melyeket *Dr. Elekes Domokos* az egyházi munka terén kiérdemelt, amelyeknek értékelésével az egyház főgondnoki székébe emelte az unitárius egyház bizalma. *Dr. Szolga Ferenc* tanár pedig főképpen az iskola-fenntartás terén elért sikeréért mond hálás köszönetet a főgondnoknak. A sok elhangzott jókívánsághoz mi is csatoljuk a magunkét: Adjon az Isten még sok számos és sikeres esztenjőt a Főgondnok urnak, hogy egyházunk és iskoláink érdekében még sokat munkálhasson,

Dr. Szolga Ferenc, Nagy Lajos. Mindenkitől tisztelt, tanítványaiktól szeretett, végzett munkájukban megbecsült tanárai voltak unitárius főgimnáziumunknak évtizedeken át. Nyugdíjaztatásuk nem a hivatás teljesítésének csökkenése, a fáradtság, a kimerültség következménye, hiszen mindketten teljes erejükben állották a posztot, hanem így kívánta a felsőbb rendelet végrehajtó utasítása és ők félre állottak. Rendes tanári minőségükből való távozásuk alkalmával szűk baráti körben bucsuzott tőlük a tanári testület s a főgimnázium előljárósága. *Dr. Elekes Domokos* főgondnok, *Dr. Lőrinczy István* felügyelőgondnok, *Ütő Lajos* esperes az egyetemes egyház, a főgimnázium s az egyházkör nevében méltatták érdemeiket. Barátai és rokonai nevében *Lőrinczy István* és *Péter Lajos* tanárok, tanítványai nevében *Váry Domokos* lelkes és *Sebe Ferenc* lelkesjelölt köszönték meg atyai nevelésüket. Az üdvözlő beszédek alatt meghatódott érzések között állottak az ünnepeltek s ez érzések hatása alatt mondott köszönetet, a

tanári munka évtizedeken át elért eredményének elismeréséért *Dr. Szolga Ferenc*. — *Dr. Szolga Ferenc* a természettudomány ismerője, tudós tanára. Lelke oda volt nőve a természet szépségeihez, egy volt vele, mint amilyen egy a virágillatával. Ismerte a föld egymásra torlódó rétegeinek kialakulását, s amíg ezekről beszélt, sohasem feledkezett meg a tanuló lelkivilágáról, mert a földben meghuzódó arany szépségében a szív tisztaságát magyarázta; az ezüst fehér színében a lélek ártatlanságát; a ritka gyémántban a jellem erősségét emlegette. A földre zuhanó meteor utját figyelemmel kísérve, az örök istenség ezer titka felé irányította tanítványai figyelmét. A virágok tarka színeiben a természet nagy templomának diszeit látta, s az ég dörgésében Isten szavát hallgatta. „A föld kövületei a természet emlékkövei.“ Ez emlékkövek mellett bámulattal állott, s kész volt mindenik mellett időt tölteni, hiszen ezek a kövek beszéltek neki az Isten végtelen erejéről. És tanítványai követték Őt, ahová vezette. Ezt a jó vezetőt feledni nem lehet soha. A Kaszinónak alelnöke, a társadalomnak nélkülözhetetlen tagja. Kedves modora, szeretetreméltó egyénisége vonzóvá tették, s kerestük a vele való találkozást. Egy dicsekvése van minden szerénysége mellett az, hogy 38 évi tanársága alatt egyetlen órát nem mulasztott, csak akkor, mikor hivatalos küldetésben távol volt az intézettől. Munkása az egyházkörnek, hol mint egyházi tanácsos, mindig kész a tanácskozássra. Egy szép családnak vezetője, gyermekeinek szerető édesapja s hű gondozója egy beteg édesanyjának, kinek ágya mellett minden reggel elsóhajtja 17 esztendő fájdalmas szenvedéseit. — *Nagy Lajos*, a pont egyirányu mozgásából rajzolódomott vonalról az arcfestésig, tudását művészetté emelte. Mint rajztanár, tárgyának tekintélyt szerzett, amit első sorban a saját szorgalmából előállított rajzok, festmények, arcképek látása ébresztett fel tanítványaiban. Fáradhatatlan rajzoló s jól esett kiállításokban gyönyörködni. Tanította éveken át a tornát, szépírást, igen sokszor zsufolt óraszámokban. Kitűnő zenész, ki mint ilyen, a filharmonikus társaság vezetője. Jelenleg a Tanbeszerző Szövetkezet mindenese. Gyermekei, unokái körében boldog apa és nagyapa. Egyházkörünknek — mint tanácsos — régi munkása. Művészi érzéke, költői hajlama, természetimádása — forró nyár idején — a Hargitára hajtja, hol heteket tölt művészi hajlamai kielégítésére. — Mindkét tanárunk írásaikban, előadásaiikban, újságcikkeikben a választékos, szép stílus művelői s jól esik olvasni írásaikat, hallgatni szónoklásaiikat. — Ez érdemeiket nem úgy sorakoztattuk fel, mint amelyek már a múlté, hanem, mint amelyek most is a legnagyobb munkakedvvel fennállanak s így nyugdíjaztatásukkal csak a nyugdíjintézet pénztára veszt, mi ezután is élvezni fogjuk fáradhatatlan munkájuk eredményeit. — A régi gárdából még egy tanárunk van csupán, ki könnyezve bucsuzott régi tanártársaitól. — A banketten hatalmas fiatal gárda figyelve hallgatta a múlt idők munkájának elismerő kijelentéseit s fogadalmat tettek arra, hogy azon az uton, melyen elődeik haladtak, ők is haladni fog-

nak, hogy majd valamikor az akkori fiatal gárda őket tartsa példaképüknek. — A két nyugalomba kényszerített tanárunkat az Isten sokáig éltesse.

Egy kegyes adomány. Dr. Elekes Domokosné sz. Przemysli Lengyel Mária a székelykereszturi unitárius templomban levő urasztalára egy művészi kivitelű 3-as urasztali urvacsorai terítőt ajándékozott, melynek értéke kb. 10,000 (tízezer) lei. A terítő elkészítésénél arra is gondolt a nemes adakozó, hogyha a régóta tervezett új templom felépülhet, legyen abban egy mindenképpen megfelelő urasztali urvacsorai terítő. A sok munkával és még nagyobb szeretettel elkészített urvacsorai hármast terítő a célnak nagyszerűen megfelel. Különben is a nagy anyagi értéket képviselő ajándékot még emlékezetesebbé és becsesebbé teszi az, hogy Dr. Elekes Domokosné valóban az isteni gondviselés iránt érzett mély hálából adományozta az értékes urasztali kelléket. Ugyanis, amint ismeretes, Dr. Elekes Domokosné ezelőtt jónéhány esztendővel súlyos betegségen esett át, csak a budapesti Verebély-klinikának és az isteni gondviselésnek köszöni élete megmaradását. Ennek a nagy szenvedésnek és az élet új adományának az eredménye a gyönyörű ajándék. Valóban nem is lehet méltóbban kifejezésre juttatni az Isten iránt való hálát, mint egy ily nemes adománnyal, amely másokat is hasonló jó cselekedetre buzdít. Annál is értékesebb ez az ajándék, mert Dr. Elekes Domokosné előkelő ref. családból származott, unitáriussá meggyőződésből lett s vallásunk egyszerűsége és mesterkétlensége a különben is tartalmas és mély lelkét teljesen áthatotta.

Kettős ünnep. *Lelkészbeiktató és siremlékfelavató ünnepélyek a Nagy- és Kiskedei egyházközségben.* A kedei unitárius egyházközségnek nagy napja volt szept. hó 9-ike. E napon unitárius hitünket erősítő, az unitárius szebb jövőben törhetetlenül bizó, lélekiemelő ünnepség keretében iktatta be Ütő Lajos kereszturkőri esperes, a tőle már megszokott költői lendületű és a hallgatóságát magával ragadó beszéd kíséretében, kedei lelkési hivatalába, az egyhangu határozattal meghívott és kinevezett Lukácsi Mózes volt fogarasi s.-lelkészt. E napon avatta fel néhai Tiboldi István volt kedei tanító-mester és székely-népköltő siremlékét Báró József homoródszentpáli lelkész, melyet a hivek kegyes adománya teremtett meg. Öröm volt látni, hogy a hegyi kis templom megszehangzó harangjainak szavára, a minden irányból felvezető ösvényeken miként igyekeztek a hívők seregei a Sion hegyére meghallgatni az új prófétát. Képviselve volt ott a szép Nyikó-völgyének minden községe felekezeti különbség nélkül. Ott látjuk a környék papjai és tanítói között egyházunk világi vezetői közül Dr. Elekes Domokos főgondnokot, Dr. Fazakas Miklós és Osváth Árpád felügyelő-gondnokokat. Az ünnepélyt esperes ur rövid üdvözlő beszéde nyitotta meg és a püspöki kinevezés felolvasása után felhívta ifju lelkészt beköszöntő beszédjének megtartására. Az ifju pap, ki mint hadiárva, az elemi oktatástól a teológiai tanul-

mányok bevezetéséig, mindig a szorgalmas, tehetséges és szerény ifjaink közé tartozott, elmondotta prófétai ihlettséggel teljes, a hallgatóságot mindvégig lenyűgöző, szép hasonlatokban gazdag, a szülőföld iránti szeretettől égő, unitárius hitünket és mivoltunkat kidomborító, tartalmas beköszöntőjét, mellyel megmutatta, hogy méltó fog lenni az egyházközség hiveinek bizalmára. Felmutatta, hogy elődjeinek nyomdokaiban miként fog vetni, plántálni és gyomlálni hiveink lelkimezején. Meggyőzte a jelenlevő egyházköri vezetőket, papokat és tanítókat, hogy méltó volt arra a segítségre, melyet, mint körigyermekek élvezett a keresztsuri egyházkör jóvoltából. Ifju lelkész eddigi munkássága egyik végvárunkon és ifjusági mozgalmainkban, felkészültsége és hitbuzgósága, szülőföld szeretete mindannyiunkat jóreménységgel tölthet el a jövőt illetőleg. A beiktató ünnepély után Báró József lelkész röviden, prózában ismertette néhai Tiboldi mester életét és a székely népköltészet terén kifejtett népnevelői munkásságát, majd saját költeményében dicsőítette a felejthetetlen mestert, aki a gyermekoktatás és nevelés nehéz munkája mellett tördölt székely népe lelki gyöngyszemeinek, népdalainak, mondáinak összegyűjtésével és szaporításával. Ha más verset és népdalt nem írt volna, csak azt az egyet „Szép a Nyikó s a vidéke“, akkor is megérdemelte volna népétől a megemlékezésnek egy szerény jelkővét, az általa oly hiven szolgált templom árnyában nyugvó porai fölé. És ez vált valóra e napon. A jelkő áll. Székely testvér! ha utad a keddi Sionhegyen átvezet, a kegyelet által állított szerény sirkőnél állj meg, vedd le kalapodat, szakíts egy virágot s tedd rá Tiboldi mester emlékkövére, mint a megemlékezés jelét, mert e zsolttáros hegy oldalában nyugszik fajodnak egy égő csillaga, mely a siron tul is ragyog fiaidnak és leányaidnak dalos ajkain. Lelkünkben meggazdagodva, hitünkben megerősödve e magasztos ünnepeken, vetünk részt a szokásos társas-ebéden, hol az elhangzott pohárköszöntőkben, vendégek és hivek, üdvözölték az új papot és papnét, áldását kérve életükre és ezen egyházközségben való munkásságukra. Közébed után azzal a jóérzéssel távozott el a hívők serege Kedéből, hogy a „Szép a Nyikó s a vidéke“ egy ifju, tetterős kultúrmunkást kapott, kire bizalommal tekinthet egyházunk és székely népünk.

A székelykeresztsuri unitárius Téli Gazdasági Iskola évzáró ünnepélye. A kétévfolyamos Gazdasági Iskolánk nyolcadik tanévének záróünnepélyét f. évi október 11-én tartották meg a székelykeresztsuri főgimnázium tornatermében. A királyhymusz elhangzása után Ütő Lajos esperes őszintén fakadó imában adott hálát Istennek az elévgett munka sikeréért. Az ünnepélyt Dr. Lőrinczy István f. ü. gondnok nyitotta meg, meggyőző szavakkal fejtve ki a tanulók előtt a családalapítással majd függetlenné váló egyéni gazdálkodás szilárdságának fontosságát. Boros György igazgató évi jelentése következett, mely hü és részletes tükörképét adta a tanulási előmenetelnek és az évközben lezajlott eseményeknek. Gyarmathy Árpád tanuló az eltávozók nevében meghatott

szavakkal vett bucsút az Intézettől, a tanári kartól, de különösen képen a mindnyájuk által egyformán szeretett és megbecsült igazgató úrtól. A tartalmas ünnepély méltó befejezését Dr. Elekes Domokos főgondnoknak a Főhatóság nevében mondott beszéde képezte, ki a köszönet és kérés jogán szólott az ifjusághoz. Megköszönte azt a jó eredményt, melyet szorgalmuk és ügyszeretetük által kivívtak maguknak és kérte őket, hogy az iskola maradjon számukra ezután is erőforrás és összekötő kapocs. Egyházi ének után az ünnepély véget ért. — Amint az igazgató évi jelentéséből kitűnt, Gazdasági Iskolánk életképes és olyan eredményeket tud felmutatni, melyekért érdemes meghozni minden áldozatot. A hasznos munkának és jó eredménynek fényes bizonyítéka az elmúlt tanév is. Összesen 62 tanuló iratkozott be, akiknek 60°/_o-a unitárius, 37°/_o-a református és 13°/_o-a katolikus. Ezek közül mindenik úgy az elméleti, mint a gyakorlati tárgyakból sikerrel vizsgázott le a minisztérium részéről kiküldött főtenfelügyelő előtt. Az iskola vezetősége és az iskolát pártolók igyekeztek a tanulókat tőlük telhetőleg megjutalmazni. Így Dr. Lőrinczy István f. ü. gond., Péterffy Albert t. b. köri gond., Boros György ig. és a gazdasági iskola adományából, valamint néh. Dr. Elekes Dénes alapítványából jutalmat nyertek a következők: Gagy J., Csala F., Dáné Gy., Gyarmathy G., Patakfalvi J., Izsák D., Csala Gy., Farkas I., Balázs I., Bálint J., Gyarmathy B., Nagy S., Szakáts F., Jakabfi S., Baló Á., Nagy B., Toók S. és Csongvai D. Mindez azt bizonyítja, hogy úgy a pártolók és az iskola vezetősége, mint a tanuló ifjuság, megértették azt a nagyjelentőségű hivatást, melyet ennek a Gazdasági Iskolának a Székelyföldön be kell töltenie. Örömmel csak fokozza az a tény, hogy a jövő tanévre, az első osztályba a megengedett létszámnál többen jelentkeztek. Ha majd évek múlva a székely gazdálkodás megújul és a modern gazdatudomány eszközeivel új, még eddig kiaknázatlanul heverő lehetőségeket állítanak a nép rendelkezésére, bizonyosan meg fog enyhülni népünk számtalan nyomorúsága és talán csökkenni fog a nép gyermekeinek a nagy városok hinárja felé való vándorlása. Az ősi röggön fakadó élet otthon tartja őket s következképpen ősi, vallási, erkölcsi, szellemi és népi élményeinkben nem fognak oly nagy mértékben elszegényedni, ellenkezképpen, megerősödnek és virágoznak. Isten gondviselő ereje segítsen bennünket e szebb és szilárdabb élet kialakulása felé.

Kinevezés. Amint ismeretes, az állami törvényeknek alkalmazása folytán *Ütő Lajos* kolozsvári énektanár igazgató-tanító a jelen iskolai év kezdetével nyugalomba ment s állása megüresedett. A nyár folyamán kihirdetett pályázat után a választás október 1-én történt meg. Az egyházköztség egyhanguan *Ajtay József* székelyszentmihályi énekevezér-tanítót választotta meg. A püspök ur ki is nevezte. Az új munkamezőn a fiatal munkaerőnek sok szerencsét és sikert kívánunk.

Még ebben az évben rendezzük el a lap hátrálékait!

Évnyitók. A *Teol. Akadémia és megnyitója* október hó 1-én volt tartalmas ünnepély keretében. Énekelt a Teol. Akad. hallgatók énekkara megnyitó és bezáró éneket. Imát mondott Vári Albert teol. tanár, felolvasást tartott Dr. Fikker János teológiai tanár, évmenyitó beszédet tartott Dr. Kiss Elek főjegyző, dékán. Üdvözlő beszédet tartott, meg az ünnepélyt be is zárta Dr. Varga Béla püspök. A teol. akad. hallgatók száma 19 rendes, 2 rendkívüli és 5 gyakorló lelkész. — *A kolozsvári unitárius főgimnáziumban a megnyitó ünnepély* a szokott keretek között szeptember hó 8-án volt. Énekelt az ifjuság dalárdája Péterfy István zenetanár vezetésével. Imádkozott Benczédi Pál vallástanár. Évmenyitő beszédet mondott Gálffy Zsigmond igazgató. Az iskolai évre a tanulók és tanárookra Isten áldását kérte Dr. Varga Béla püspök. A jelen 1939—40 iskolai évre a beiratkozott tanulók száma 208. A székelykereszturi főgimnáziumba beiratkozottak száma 151.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába június 20-tól október 18-ig *tagsági díjat* fizettek: Nagy Sámuel Sármás, Nagy Zoltán Temesvár, Lukácsi Mózes Kede, Patakfalvi Zsigmond Etéd, Kelemen Árpád Sz.-Kál, Dr. Pázsint Mihályné Tordatur, Nagy Lajos Sz. Keresztur, Schatt László Kövend, Késmárki Miklós Barót, Szathmári Géza Aranyos-Gyéres 1939-re; Pálffy Árpád Kőrispatak 1937—39-re, Kozma Béla Pipe 1935—38-ra, Marosi Márton Sz.-Szentmihály 1926—30-ra, Katona József Tarcsafalva 1931—34-re, Bedőházy Gábor Kézdikóvár 1935—36-ra, Kelemen Lajos Kolozsvár 1937—38-ra, Borsai András Kolozsvár, Özv. Dr. Elekes Dénesné Székelykeresztur. Dr. Borbély Béla Torda, Deák László Ny.-Szereda 1939-re, Sebe Ferenc B.-Szentmiklós 1938—39-re, Id. Szász Dénes Bözöd 1938—39-re, Komjátszegi Géza Bihar 1939—40-re. — *Előfizetői díjat* fizettek: Nemes Mihály Bánd, Theiss Istvánné Méhes, Tokodi Dániel, Simándi István N.-várad, Máthé Dénes Kolozsvár, Bolgár Pál Temesvár, Özv. Nagy Ferencné, Fekete Ferencné, Bartalis Erzsébet Sz.-Udvarhely, Patakfalvi Piroska Nagyborosnyó, Szász Balázs Aranyos-Rákos 1939-re; Ekárt Dusi Torockó, Veress Benedekné Brassó 1938-ra; Székely Ferenc Brassó 1939—41-re; Balázs Gergely N.-várad 1938—39-re; Kelemen Gábor alapító-tag 1938—39-re; Özv. Gál Józsefné Sz. keresztur 1937—39-re; Szent-Iványi József, Rajtay Mária, Putnoki László, Hegedüs István, Nyiredy Andor, Rend Dénes, Nagy János, Gyarmathy István, Dr. Barabássy István, Fekete Imre, Szent-Iványi Józsefné Gáthy Ágnes, Mihály Rudolfné, Bártfay Béláné, Simonyi György Budapest 1938-ra, Raffay Dániel Derecske 1938-ra, Szőke Mária Pestszentlőrinc 1938-ra, Dr. Borbély Andor Zalaegerszeg 1938-ra; Wager Etelka, Dr. Tóth György, Dr. Zsakó István, Blaschek Béla, Br. Daniel Gábor, Kovács József, Dr. Kozma Jenő, Dr. Vitéz Lázár János, Rédiger Károly, Dr. Vitéz Szinte János, Ujvári László, Budapesti D. F. Egylet, Percelné K. Flora Leányegylet, Józán Miklós Bpest, Dr. Gyulai Zoltán Debrecen 1938-39-re; Demény Lajos, Péterfy Gyula, Dr. Kozma Jenő, Dr. Benczédi László Bpest,

Peagits Jenőné Baja, Fodor Domokos Kisoroszi 1939 re. — *Alapítói díjat* fizettek: Marosi András 500, Katona Sándor Korond 200, Fülöp Árpád Héviz 200, Lőrinczy Dénes Torda, Lőrinczy Domokos Kissolymos 100—100, Mesztek László Kolozsvár 500, Pálffy I. Ferenc Várfalva 150, Máthé Mózes Oklánd 250, Biró Izsák Szentgerice 100 Lei, Dull Lászlóné Mátészalka I. részlet. Kolozsvár, 1939 okt. 18-án. *Gálfi Lőrinc*, pénztárnok.

Szerk. üzenet. Több cikk tárgyhalmazzal miatt a jövő számba maradt.

A bucaresti-i unitárius egyházközség hírei.

Aranykönyvi bejegyzések. Házalpra adakoztak: Pakot Áron 100, N. L. 10,000 lejt. *Egyházközség szükségseire* 50 lejt adott Fekete Benjamin (Székelyudvarhely).

Egyházi adót fizettek 1938-ra Tiboldy Mihály VII—XII hóra 200 lejt, 1939-re Gábor Mihály 100, Németh Lajos 100, Ölvedy Miklós 200, Jakab Elek 100, Kibédy Ferenc 100, Gagy István VII—XII 250, Dr. Mátyás Ernő 1000, Németh Ernő I—VI 500, Keresztes Gyula 600, Pakot Áron 200, Buzogány Maris 100, Kolozsvár Dénes VII—XII 100, Jakab Dénes 80, Rohonyi Vilmosné 200 lejt. Kérem azon hiveinket, akik egyházi adójukat még nem rendezték, sziveskedjenek adójuk befizetésével egyházközség támogatására sietni.

Unitárius Közlönyre adakoztak: Ölvedi Miklós 40, Pakot Áron 50, Jakab Dénes 40, Vass Gézáné (Focșani) 50 lejt. Az év vége közeleg, kérem hiveinket, akik a lapot egyházközségünk négyszögű bélyegzőjével ellátva kapják, sziveskedjenek a lapra szánt adományaitkat minél előbb befizetni.

Nők Szövetsége 1939—40 egyleti évi munkásságát megkezdte. Az első gyűlés szeptember hó 28 án, csütörtökön d. u. volt a lelkési hivatalban. Nők Szövetsége ezen gyűlésén elhatározta, hogy október hónapban két házi kötökét tart, melyek közül az egyik Kovács Endréné lakásán volt, okt. 12 én, a másik Pál Simonné lakásán okt. 26-án. Novembertől kezdve az összejövetellek a tél folyamán lelkési hivatalban lesznek (Str. Basarabia 47. II). Novemberi összejöveteleink dátuma 9 és 23 d. u. 4—7. Nők Szövetsége összejövetelein a kézimunkák készítését tagok tovább folytatják. Összejövetellek alkalmával lelkész felmerült kíváncságra egyháztörténelmi felolvasásokat fog tartani.

Ifjusági körünk 1939—40 egyleti évi első gyűlését október hó 15-én tartotta meg istentisztelet után. Gyűlés a következő tiszlikart választotta meg: elnök: Ébert Lajos ügyvédjelölt; alelnökök: Bencze Klári és Kelemen Benedek; titkár: Márkos András; jegyző: Ajtay Árpád; pénztáros: Darkó János; ellenőrök: Kovács Erzsébet és Bartha István; könyvtárosok: Bencze Juliska és Bencze Idus; választmányi tagok: Simándi András, Jakab Gyula, Kiss János, Buzogány János, Ferenczy Gábor, Pálffy Jolán és Dr. Vass Pál. Gyűlés kimondotta, hogy a rendes összejövetelleket kéthetenként, vasárnap, a d. e. istentisztelet végeztével fogja tartani. Így gyűlések ideje karácsonyig a következő: okt. 29, nov. 12 és 26 és dec. 10. Október 29-én Lőrinczy Géza lelkész tart

előadást „A reformáció lényege“ címen, november 12-én Kelemen Benedek elnök tart előadást „A dolgozó ifjúság és a vallási alap“ címen, november 26-án előadást tart Ébert Lajos ifjúsági elnök később közlendő címen. Az ifjúsági háziteák az idén is a lelkészi lakáson lesznek. Tea-délutánok dátumai: okt. 29, nov. 5, nov. 19 és dec. 3. Tea-délutánok a jelzett napokon a Str. Basarabia 47. II. alatti lelkészi lakáson d. u. 5—8 ig lesznek. Ifjúsági Körünk új lendülettel indult neki ez évi munkájának s új ifjúsági tagokkal gyarapodva jó reménnyel néz az egyleti év elé. Reméljük, hogy ifjúságunk ezen harmadik egyleti évi munkája még szebb eredményeket fog hozni, mint a megelőző évek. Az első két év alatti gyűléseink látogatottsága, a felmerült problémák iránti érdeklődés, a tea-délutánok sikere mindenesetre biztosítékai egy eredményes harmadik évi munkának. Felhívom ifjú testvéreimet, hogy Körünk munkájába igyekezzenek teljes odaadással bekapcsolódni. (Híreket közli: Ébert Lajos ifj. elnök.)

Vasárnapi iskolánkat november hónapban fogjuk beindítani. November 12-én és 26-án d. e. iskolás növendékeink részére, d. e. pont 10 órai kezdettel, istentisztelet előtt a rendes istentiszteleti helyiségben, vagyis a Ref. Elemi Isk. IV. o. tantermében (Str. Sf. Voevozi 50) vasárnapi iskolai oktatást tartunk. Iskolás növendékek megjelenése kötelező.

Dávid Ferenc, egyházunk első püspöke halálának 360 éves évfordulója alkalmából november hó 12-én ünnepi istentiszteletet tartunk. Istentisztelet után iskolás növendékeink és ifjúságunk bevonásával emlék-ünnepély lesz, melyre jó előre felhívjuk hiveink és az érdeklődők figyelmét.

Rendkívüli egyházközségi közgyűlésünk november 19-én vasárnap, d. u. istentisztelet után, $\frac{1}{2}$ 12 órai kezdettel lesz a Ref. Elemi Iskola IV. o. tantermében. Tárgysorozat: Gyűlés megnyitása, jegyzőkönyv hitelesítők felkérése. 2. Mult gyűlés jegyzőkönyve felolvasása. 3. Telefon-ügy. (Lelkész felelőssége). 4. Pénzügyi bizottság szervezése. 5. Urvacsoraosztás kérdése. 6. Előterjesztések s indítványok (melyek írásban gyűlés előtt legalább 24 órával beadandók Lelkészi Hivatalba).

Ki tudja, hogy hol van? Nyilvántartásunk érdekében szükségünk lenne következő hiveink új címére, amennyiben még Bukarestben lennének az illetők. Itt közöljük neveiket, származási helyüket s legutóbbi címüket: Albert Jenő, ács (Csehétfalva) Str. Stupinei 1., Albert Zsigmond (Csehétfalva) Str. Maria Rósettii 17., Ambrus Károlyné, Kibédi Anna (Siménfalva) Cal. Moşilor 88 II., Antal Mihályné, Murvai Ilonka (Ujszékely) Str. Braţului 27., Arkossy Sándor, irógépműszerész (Kolozsvár) Str. Viktor Emanuel 19., Balogh Józsefné, Pethő Ilus Calea Calaraş 58 I., Becski János, Bokor Lidi (Szentábrahám) Str. Nicolae Racota, Fund. A. 12., Benczédi Dénes (Siménfalva) Str. Frumoasa 50., Biró Albertné, (H.-Jánosfalva) Str. Dianeii 16., Bodi György (Ürmö.) Str. Metronului 50., Cserjék Erzszi (Kénos) Str. Nic. Filipescu 14.

Dávid Ferenc Egyletünk megszervezésére november 25-én,

szombaton este 8 órai kezdettel a Leikészi Hivatalban (S'r. Basarabia 47. II.) megbeszélést tartunk, melyre egyházközségünk férfi tagjait tisztelettel kérem. Miután Nők Szövetségünk és Ifjusági Körünk megszervezetelt s élénk tevékenységet fejt ki, felmerült a D. F. E. megszervezése szükségességének a gondolata is. Ezen egyesület keretében vallási, egyházközségi, egyetemes egyházi és kulturális kérdéseink megbeszélésére lehetőség nyílnék. Kívánatos lenne, hogy a szervezkedés megbeszélésére minél számosabban jöjjünk össze.

Nyaralattási akciónk az idén is csak egyetlen iskolás növendékünk nyaralattására terjedt ki. Fekete Sándor IV. elemi osztályos gyermeket, mint a mult nyáron, ugy az idén is magához vette Firtos Áron kénosi tanító afia és kedves családja. A gyerek julius 2-án ment el s szeptember 24-én jött vissza, tehát majdnem három hónapig volt távol s egészségesen, meghízva érkezett vissza s már anyanyelvünk is könnyebben megy neki. Illesse elismerés Firtos Árpád afiát és családját e nemes munkában nyújtott segítségéért. Még két helyre kértek nyaraló gyermeket, de a gyerekekkel kapcsolatos kikötések miatt nem tudunk a kérdéseknek eleget tenni. Jövő évben tovább folytatjuk akciónkat s lehetőleg kiszélesítjük annak kereteit. Kívánatos lenne, hogy akik gyermeket fogadnának el, csak azok számára nézve küldjenek értesítést s szíveskedjenek a nemre és korra való igénytől elállani. Anyagi támogatást e nemes célra jó előre kérünk unitárius nagyközönségünktől, hogy akciónkat jobban beszervezhessük.

Istentiszteletünket minden vasárnap d. e. 1/2 11 órai kezdettel, a ref. elemi isk. IV. o. tantermében tartjuk: Str. Sf. Voevozi 50, melyre híveink és az érdeklődők figyelmét felhívjuk. Egyházas szellemünk legfőbb kifejezője az istentisztelet látogatása.

Minden adomány lelkészi hivatalunk címére küldendő: București 2, Str. Basarabia 47., Et. II. Missziónk támogatására úgy missziónk területén mint azon kívül élő hittestvéreinket szeretettel kérjük. Telefonszámunk: 5-45-79.

ORGONA HARMONIUM

MANNBORG, LEIPZIG, GYÁRTMÁNY,

WEGENSTEIN L. FIAI

2 manual és pedállal kifogástalan állapotban **jutányos áron eladó.** Kisebb templomok részére különösen megfelel.

Orgona- és harmoniumépítők

TIMIȘOARA III.

Bulevardul Mihail Viteazul 30.

Az „Unitárius Közlöny“ megjelenik havonta.

Felelős szerkesztő: Benczédi Pál, Cluj, Colegiul Unitarian.

Tipografia „Pallas“ könyvnyomda Cluj, Strada Vlăhuța 3.

A lap elfogadása előfizetésre kötelez!